

normale vandløbsretter efter en behandling efter vandløbslovgivningens almindelige regler, og således at afgørelser kan ankes efter de i lov om landvæsensretter fastsatte bestemmelser.

Efter vandløbslovens § 7, stk. 2, er landvæsensnævnet, hvis område er retskredsen, og som virker uden deltagelse af en dommer, første instans i sager, der alene vedrører bl. a. sognevandløb. For at hjemle en landvæsensretsbehandling i første instans med en juridisk formand og med amtsråds-kredsen som normalt område, særlig af store sager vedrørende sognevandløb, og en behandling ved overlandvæsenskommissionen som ankeinstans uden særlig bevilling, er det foreslået at anvende landvæsenskommissionen som normal 1. instans til landvindings-sagers behandling.

Til § 8.

Omfanget af den foreslåede regel om arealafstaaelser m. v. svarer til den gældende regel i landvindingslovens § 7. Den går videre end vandløbsloven, jfr. dennes § 89, for så vidt som der også kan forlanges afstået materialer, f. eks. jord fra fyldgrav og græstørv til digebygning, og idet lovforslaget også omfatter kultiveringsforanstaltninger og vejanlæg.

Den i den enkelte sag nødvendige bestemmelse af ekspropriationens omfang angives i arbejdsplanen, jfr. forslaget § 5, og det hertil hørende projektmateriale.

Efter den gældende landvindingslov § 5 kan afvandingssagkommissionen bestemme, om arealomskiftning skal finde sted. Denne vidtgående regel er kun benyttet meget lidt efter vandløbslovens ikrafttræden, idet der heri i § 23, stk. 1, er fastsat snævrere regler for ombytning af jordstykker i tilfælde, hvor reguleringen gennemskærer en ejendom, bl. a. gennem en fast højeste grænse for forskellen mellem de afgivne og modtagne arealer på 300 kr. En almindelig adgang til omdeling er derfor ikke foreslået gentaget, således at alene vandløbslovens regel derfor fremtidig kan anvendes, såfremt der ikke etableres en egentlig jordfordeling efter den særlige lovgivning herom. Ulemperne bl. a. i forbindelse med den lave beløbsgrænse, som ikke er ændret i takt med prisudviklingen, vil blive søgt løst i forbindelse med andre ændringsforslag til vandløbsloven.

Til § 9.

Efter landvindingslovens § 7 fastsættes størrelsen af erstatning for arealafstaaelser m. v. i mangel af mindelig overenskomst af afvandingssagkommissionen; det er angivet, at der skal gives fuld erstatning,

dog at denne, hvis arealet forbedres ved anlægget, fastsættes efter arealets værdi inden forbedringen, og at der ved beregningen skal gås frem efter forordningen af 5. marts 1845 om afståelse af jord m. v. til jernbaner. Afvandingssagkommissionens erstatningsfastsættelse kan i visse tilfælde prøves ved overtaksation.

Disse regler kan dækkes, og for en del på en hensigtsmæssig måde, blandt andet i henseende til en almindelig mulighed for prøvelse ved en højere instans, suppleres ved anvendelse af vandløbslovens regler herom. En sådan anvendelse er i øvrigt naturlig, efter at man har afviklet anvendelsen af jernbaneforordningen.

Til § 10.

Et landvindingsarbejdes finansiering er hidtil gennemført på den måde, at alle udgifter forskudsvis afholdes af statskassen, således at der først ved sagens afslutning foretages en opdeling af lodsejerandel og statstilskud. Da kommunerne efter vandløbsloven ved regulering af offentlige vandløb har en lignende forpligtelse til at udrede udgifterne forskudsvis, foreslås den gældende fremgangsmåde opretholdt.

Vedrørende forslaget § 2 bemærkes, at det efter vandløbslovens § 18, stk. 3 og 4, påhviler kommunalbestyrelsen for offentlige vandløbs vedkommende at tilvejebringe plan for regulering og udgiftsoverslag. I landvindings-sager har det derimod hidtil påhvilet lodsejerne at fremskaffe projekt m. v., jfr. også nærværende forslags § 3. Selvom disse foreløbige udgifter ofte har påhvilet en snævrere kreds af lodsejerne, som således har måttet bære risikoen for disse udgifters refusion indtil en eventuel senere godkendelse af landvindings-sagen, og der hidtil i et vist omfang er ydet støtte hertil af amt og kommuner, har man dog ikke ment det rigtigt at lade statskassen overtage udgifterne ved udarbejdelse af projekt, førend sagen kan godkendes til udførelse. En undtagelse herfor bør dog som anført i forslaget gøres for store samlede områder, således som det også delvis er sket med hjemmel i tekstanmærkning til bevillingslovene.

Til § 11.

Til landvindingsforanstaltninger har der efter landvindingsloven kunnet ydes indtil $\frac{2}{3}$ tilskud. I praksis er der dog foretaget en vis differentiering af tilskudssatserne, således at disse i almindelighed varierer mellem 50 og $66\frac{2}{3}$ pct.

Landvindingsarbejder udføres fortrinsvis med størst mulig maskinanvendelse, og i det omfang, der er tilstrækkelig konkurrence blandt de tilbudsgivende entreprenører og leverandører, foreligger